

SOLIA

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL ȚĂRĂNESC

Red. și Administrația:

Str. Gh. Barițiu No. 1,
Telefon: No. 14 - Orăștie.

Apare săptămânal sub îngrijirea

unui comitet de redacție,
Director: Dr. ALEX. HERLEA

ABONAMENTE:

pe 3 luni 30 lei — pe 6 luni 60 lei — pe 1 an 120 lei.
pentru țărani 50 lei pe an, pentru Inst. și Aut. 200 pe an
EXEMPLARUL 2 LEI.

Unde se situează partidul național-țărănesc, -- la dreapta sau la stânga?

El este partid de centru, situat mai la stânga între partidele de centru, pentru aceia este și contra extremei drepte și contra extremei stângi

În revista „Țara de mâine” care apare la Cluj sub eminenta conducere a dlui Profesor Dr. Victor Jinga, și care este o serioasă revistă de opinie politică a apărut sub titlu, „Dreapta și stânga în partidul național-țărănesc” un articol iscălit chiar de dl prof. Jinga în care se precizează că în partidul nostru nu poate fi vorba de nici o deosebire de curente și că noi suntem situați în politica internă mai la stânga dintre toate partidele de centru. — Aceasta este unica poziție a partidului național-țărănesc și cine caută să-i dea alte orientări se izbește în hotărârea solidară a interesului partid. Iată ce spune dl prof. Jinga:

Da, există și una cealaltă. Le identificăm ușor în conversații, publicistică și atitudini. În țară sunt de făcut mari prefaceri; și oamenii se rostesc despre toate cum pot și cât pot. Până „la proba contrară” suntem obligați să-l credem pe cuvânt, să-l considerăm sincer. Oamenii cu adevărat sinceri, chiar dacă în anumite probleme văd deosebit fiind în același partid, nu sunt prea dăunători acțiunii de partid. Cei cari păgubesc acțiunea partidului sunt cei cari afirmă, public, alte sentimente și credințe decât acelea pe care le au: cunoaștem falși democrați și falși oameni de stânga oameni cari nu și-au pus niciodată de acord doctrina afișată cu viața și aspirațiile lor intime.

Stânga nu însemnează vărsare de sânge pentru a face „domn” pe omul din stradă, nici distrugere a tot cecece s'a făcut bine până acum, nici nesocotire a sentimentului național sau profanare a bisericii sau a bunelor tradiții. Aceasta este stânga celor săraci cu duhul, a bietelor minți și sufletelor răvășite de ignoranță și disperare. Stânga însemnează întâietate a spiritului social asupra egoismelor individuale sau de oligarhii, însemnează progres material, moral și intelectual pe seama celor mulți, însemnează realizarea de reforme oricât de îndrăznețe dacă necesitățile colective le reclamă, însemnează li-

bertate de gândire și de acțiune, însemnează o echitabilă distribuție a averilor și a veniturilor, însemnează răpunerea oricărui exploatator a nevoilor celor mulți, însemnează drum des h'is valorilor intelectuale și morale până în vârful piramidei sociale, însemnează vorbă limpede și faptă hotărâtă pentru propășirea societății omenești.

Partidul național-țărănesc își justifică existența în arena vieții publice a României tocmai prin democratismul său care trebuie să fie îndrăzneț, dinamic și creator. Viitoarea guvernare național-țărănistă urmează să dovedească fapta radicală care trebuie să rezolve atâtea inechități și absurdități ale societății românești. În această guvernare să se lungească la treabă numai acela care știe ce-i trebuie țării, care poate îndrăzni și este în stare să țină piept tuturor adversităților pe cari le vor ridica reformele mari pe cari țara le așteaptă dela partidul național-țărănesc. Să se dea la o parte toți acei cari au vanități și interese de satisfacut, toți cari prin incapacitatea lor încercă lumea, toți acei cari au căzut la examenele pe cari le-au dat căad au avut de îndeplinit un mandat primit dela partid, toți acei cari nu simt și nu văd necesitatea sosirii vremii noi în societatea românească.

Da, partidul național-țărănesc nu poate fi decât un partid de stânga, cel mai de stânga dintre partidele serioase ale țării. A răvni după poziții comode de centru pentru a reforma „pe ici pe colo” societatea românească însemnează a supralicita obezitatea burgheză, a da apă la moara liberală, a deschide drum larg unui partid nou de stângă îndrăzneț de care România are nevoie, a da satisfacție lașităților, cari se tem că partidul însușindu-și fapta reformelor radicale ar fi împoșcat cu epitetul comunismului. Știm că și liberalii, acum 60—70 de ani, fuseseră batezați socialisto-comuniști, când încercau să realizeze oarecare reforme,

(Continuare în pag. 2-a).

Jos cu dictatura

— Toată firea omenească este clădită pe libertate. Pentru libertate am suferit toată tragedia istoriei noastre strămoșești.

Cetățeanul conștient simte vechea mândrie romană, adică: libertatea.

Zic aceasta pentru că în ultimul timp țara noastră a început să fie terorizată de niște tineri fără de nici o răspundere și lipsiți de un ideal politic constructiv.

În fruntea lor au un bătrân descendent dintr-o familie de fanarioți, iar condași spiritualicește sunt de un străin nouă de sânge și de neam.

Sunt contra unei eventuale dictaturi, pentru că aceasta răpește cele mai elementare drepturi cetățenești dela mase, înăbușe în sânge orice împotrivire, organizează un nou războiu de care mulțimea nu e dornică, dă frâu corupției, suprimă orice liberă cugetare, orice progres în cultură, propagă ura de rasă, de religie, de națiune, aduce șomaj și teroare.

Argumentul lor nu e logica, ci ciomagul, revolverul, cuțitul și toporul. Prin dictatură înțeleg prigonirea

economică, politică și culturală a diferitelor naționalități locuitoare în această țară.

Creiază absurdul. Și dacă absurdul nu-i creator de valori ideale și nu-i niciodată un creator de valori reale, concrete, este întotdeauna elementul care stimulează creierea celor din urmă.

Prin politică externă a dictaturii, ne apropiem de poporul german, cel mai mare dușman al nostru.

Cetățeanul conștient nu vrea război, nu vrea dictatură, nu vrea robie.

Au fost destui sacrificii pe ruguri, zdrobiți cu roata, întemnițați, persecuți etc. pentru că au vrut libertate.

Țăranul nostru bun și blăjin, harnic și cinstit vrea pace și pâinea cea de toate zilele.

El vrea să trăiască liber într-o țară liberă.

Prin urmare: Jos cu dictatura! Să strigăm din adâncul inimilor noastre, ca să audă și acei ce astăzi sunt nerozi: „Trăiască libertatea! Trăiască democrația!”

Sabeș Alba, Febr. 1937.

Nicolae I. Neacșu.

O nouă afacere liberală, Creditul Agricol

Interpelarea domnului Mihail Ghelmegeanu.

În ședința din săptămâna trecută dl Mihail Ghelmegeanu a interpellat guvernul pe chestia Creditului agricol.

Iată ce spune dl Ghelmegeanu în interpelarea sa:

Înainte de toate, dsa constată că dl ministru de finanțe Cancicov a declarat că această declarație, deși ea n'a fost împotriva unui partid. Este mulțumit de această declarație, deși ea nu a fost cerută de nimeni. Recunoaște că partidele politice trebuie să colaboreze în jurul tuturor instituțiilor publice și politice, pentru întărirea regimului constituțional și a regimului ce partid împotriva altor tendințe.

Precizează însă că partidul național-țărănesc nu poate colabora la crearea unui institut de credit de acest fel pentru că așa zisa clasă conducătoare a României să închidă într'un cerc pe câțiva asigurări favorizate. Crede guvernul și partidul liberal, care încearcă de 60 de ani acest lucru și încă n'a reușit, să rezolve astăzi problema creditului țărănesc?

Noi suntem siguri, că nu va reuși. În continuare, dl Ghelmegeanu combate proiectul arătând pe larg imposibilitatea realizării lui și mai ales demonstrează că Banca Națională nu va fi în stare să finanțeze creditul agricol.

Cetiți numai „Solia”

Inmormântarea lui Ionel Moța

Rămășițele pământești ale lui Ionel Moța și Vasile Marin au sosit în Țară Marți, prin punctul de frontieră Grigore Ghica Vodă. Miercuri dimineața a ajuns trenul mortuar la Cluj, unde s'a oficiat un serviciu religios, după care trenul a fost îndreptat spre Orăștie.

Sosiți în gara Orăștie, la orele 6 seara, au fost aduse sicriile în dreptul casei părintești și de acolo până la biserica ortodoxă. Aici s'a oficiat un serviciu religios, la sfârșitul căruia au vorbit prof. Zaharie Stanciu și A. Demian, dir. liceului „A. Vlaicu”. La acest ceremonial a asistat o

mulțime imensă, care a venit să jeluiască pe Ionel Moța. Intreg serviciul a fost deosebit de impresionant fiindcă participanții, fără deosebire de vederi politice, au venit să depună o lacrimă pe sicriul unui disdins fiu al orașului nostru, pe sicriul aceluia, care a crescut cu noi împreună, — și pe care l-am iubit pentru excepționalele lui calități personale, chiar când îi negam gândirea și vederile lor politice.

De-aici rămășițele pământești au fost transportate la București.

Vom reveni în nr. viitor.

Din programul partidului național-țărănesc.

Culte.

În chestiunea religioasă, partidul național-țărănesc pleacă de la următoarele principii:

1) Realitatea vieții țărănești — acum ca și în trecut — e săpănită de credință curată și adâncă.

2) Morala evanghelică, cu rândurile de binefacere și de jertfă pentru binele obștesc, trebuie să fie călăuză a vieții individuale și sociale; promovarea ileilor morale e o mare necesitate actuală.

3) Aceste idei morale trebuiesc trecute din domeniul ideologic în domeniul realității.

În consecință, Bisericile creștine, organizate pe confesiuni istorice, intră deopotrivă în preocuparea partidului național-țărănesc care le garantează drepturile prevăzute în Constituție. Biserica ortodoxă, care cuprinde marea majoritate a populației române, își va păstra și în viitor caracterul prevăzut în Constituție, de Biserică națională dominantă, iar Biserica greco-catolică, își va păstra caracterul de Biserică națională, cu înălțate față de celelalte culte.

Partidul național-țărănesc menține principiul colaborării armonice dintre stat și biserică. Statul procură mijloacele materiale fiecărei Biserici; Biserica educă religios și moralizează masele. Statul respectă deplina autonomie a Bisericilor creștine în privința normelor spirituale dogmatice și morale. Respectă autonomia organizării interioare a bisericilor ortodoxe, priveghind ca corporațiile bisericesti, așezate pe bazele principiilor șaguniane pentru biserică ortodoxă și prin dispoziții speciale ale legilor pentru celelalte culte creștine, să nu fie vizitate prin interese străine și să nu fie dușmănoase Statului național românesc.

Partidul național-țărănesc socotește că Statul, care procură mijloacele materiale, are și obligațiunea să controleze întrebuințarea veniturilor bisericesti, atât a celor pe care Statul le pune la dispoziție, cât și a veniturilor proprii ale Maropolilor, Episcopilor și Bisericilor de mir, ale diferitelor comitete religioase și ale fundațiilor religioase, ca să și împlinescă strict destinația promovării intereselor spirituale pentru care au fost afectate.

Statul va înlesni formarea fondului religios al Bisericilor naționale,

care să servească la construcția și întreținerea Bisericilor, la operile de educație și de binefacere publică. Privegherea și controlul Statului se va exercita prin Ministerul Cultelor sau printr'un Subsecretariat al Cultelor.

Alegerea corporațiilor bisericesti, pentru ca ele să fie expresia adevărată a voinții credincioșilor, se va face sub controlul unor persoane creștine-ortodoxe nepărtenitoare, prevăzându-se în lege aspre pedepse contra tuturor celor care ar degrada aceste alegeri.

Celula vieții religioase morale, care este Parohia, va fi îndeosebi sub luarea aminte și grija partidului național-țărănesc.

Drept urmare, înființarea de noi parohii, numirea și mutarea preoților, nu se va mai putea face decât după anumite rânduri, precise, stabilite de lege.

Preotul va face parte din viața socială ca un factor cu răspundere limpeză, promovând viața religioasă, morală și caritativă și având, sub grija sa, educația religioasă și morală a copiilor și tineretului. Alături de ceilalți factori, el va fi obligat și la promovarea vieții culturale, sanitare și cooperatiste a păstoriților săi.

Preotul va avea dreptul la o salarizare, în raport egal cu studiile sale, după norme obiective ca și la ceilalți funcționari publici ai Statului român.

Deasemenea, partidul va lua parte efectivă și hotărâtoare la conducerea treburilor Bisericii, în toate forurile ei spirituale și materiale. Administrația bisericască va trebui simplificată, ea având rolul unei concentrări de directive, nu rolul actual al unei birouri care să transforme preotul în perceptor.

Episcopatul creștin va rămânea păstrătorul tezaurului dogmatic și moral al Bisericii și organul de directive religioase și morale.

O lege specială va organiza Patriarhatul.

Bisericile naționale vor avea grijă de organizarea și selecționarea personalului așezător bisericesc — cântăreții — a căror salarizare se va face după normele stabilite de Ministerul Cultelor.

Pregătirea viitorilor preoți se va face în școli teologice (seminarii, academii și facultăți) cu internate, urmând ca selecția lor să fie călăuzită

de principiul vocației personale. Se va da posibilitate tuturor candidaților, care nu se dedică misiunii de preot, de a urma alte facultăți.

Educația și învățământul moral-religios va fi obligator în școlile primare și secundare de stat și particulare.

Casa de credit a clerului va fi reorganizată, pe baze complet autonome, pentruca pe deoparte să fie sprijin membrilor care fac parte din ea, iar pe de altă parte să ajute la educația fiilor preoțimii prin crearea de internate și la ajutorul membrilor prin sanatorii, spitale, etc.

Partidul național-țărănesc garantează libertatea de conștiință, conform prevederilor Constituției. Asociațiile religioase vor fi declinate să funcționeze în măsura în care nu vor contraveni moralei publice și siguranței Statului.

Celelalte religii intră de asemenea în cadrul preocupărilor partidului, întrucât ele promovează interesele religioase ale credincioșilor lor, Statul exercitând același control asupra averilor, statornicind norme de cultură și selecțiune a reprezentărilor lor și subvenționând-le după posibilitățile bugetare ale Statului.

Cearța pe averea publică

Nici până astăzi nu s'a ajuns la o înțelegere în guvern pe chestiunea modificării legii minelor.

Autoritățile liberale cuprinse de lăncezeală.

Știri politice dintre cele mai interesante, pe care le deținem din cercurile unor fruntași liberali, arată că neajungându-se încă la o înțelegere cu privire la cazul legii minelor, atât conducerea guvernului cât și conducerea partidului liberal au căutat de acord să convoace o consfătuire a majorităților parlamentare, la care vor lua cuvântul cu privire la legea minelor atât dl. Tătărescu cât și dl. Dinu Brătianu.

Deși de câteva luni cazul legii minelor ne discută cu asprindere în diferite întrevederi, consilii și consfătuiri ministeriale, totuși fiind în joc numeroase interese care se ciocnesc,

nici până astăzi nu s'a putut ajunge la un punct de vedere unitar, cel puțin în sânul guvernului.

Ceace a caracterizat ultima etapă a guvernării dlui Tătărescu, este într-adevăr o semnificativă lipsă de unitate chiar în guvern.

Asistăm astăzi la un aspect dintre cele mai deprimante, în care ceata flămândă și lacomă a afaceriștilor regimului se ceartă pe averea publică.

Este cearta pe averea publică fiindcă ei acele drepturi ale Statului nu știe cari să le lase particularilor cu cari sunt cardoșiți, sau să le ieze de la ei pe seama Statului.

Cetiți numai „Solia”

Stânga și dreapta d-lui Goga.

Naționalism de paradă și naționalism constructiv.

Poporul românesc după războiu a trecut prin mari frământări politice, inerente oricărei cristalizări de dogme călăuzitoare în viața unui stat.

În opoziție cu liberalismul, perimat în cele mai multe state din continentul European, în România se cristalizează cu toată vigoarea, dogma național-țărănistă, adecvată în modul cel mai strălucit intereselor vitale ale neamului românesc. Ridicarea culturală și economică a păturei noastre țărănești, care reprezintă 80% din populația țării, este dogma politică a Partidului Național-țărănesc și această dogmă trebuie să fie astrul conducător pentru cei ce doresc înălțarea Statului român.

Din frământările politice postbelice, observăm însă că se desprind o serie întregă de mici grupări politice, conduse de oameni cari, fără să țină seamă de comandamentele naționale și economice și de realitățile noastre sociale, importă doctrine străine, pe cari le-au prins cu ocaziunea vlegiaturilor confortabile din străinătate sau în timpul când, departe de interesele neamului românesc, își făceau cura la cutare băi din țările străine.

Între aceste persoane îl găsim și pe dl. Goga, — eminentul poet al durerilor noastre naționale și regre-

tăm din adâncul inimii, — mai ales noi Ardeleni, — că nu-l putem admira pe dl. Goga, în credințele sale politice, cum l-am admirat în zilele noastre de durere și bucurie, pentru creațiunile sale poetice. Îmi amintesc cum în anul 1934, la congresul „Astrei” din Tg. Murăș, cu câtă frenezie îl solicitau toți participanții la banquet să vorbească Goga poetul, fiind că postul trăgește și acum viu în sufletele noastre, fără a putea pătrunde în aceste suflete și politicianistul și iată de ce:

Dl. Goga, în politică, e de o crasă incosecvență. Trecut prin diferite partide a avut ocaziunea să fi Ministru de interne, în care calitate putea face mult bine neamului, punând la temelia administrației țării principiile moralei și corectitudinii administrative în locul patimelor politice, incorectitudine și jafului, cari dominau administrația și cari sunt plastic evidențiate în piesa Domniei-Sale „Domnul notar”. În loc de acestea, D-sa, ca Ministru, a benevoit a neferici țara cu pactul dela Ciucea. Căzut dela putere și statuându-se partidul Mareșului pe o poziție depărtată de mirejul puterii, dl. Goga o rupe cu cu câțiva partizani ai D-sale pentru a forma partidul național-agrar, care rămas fără nici un ecou în rândurile poporului, se agată de prăjina

invechită a stegului d-lui Cuza, afișându-se ca aprig propagator al curentului de dreapta. Dar aci l-am prins într-o poziție detestabilă și anume: cu mâna dreaptă agățat de prăjina drapelului dreptei, iar cu mâna stângă în buzunarul plin de monede de aur al Soc. „Mica” și alte cinci societăți și întreprinderi economic-comerciale, alături de evreii Kaufmann, Schapira, Blank, Szalay, Ettingen, Szabo Jenő, Frank Rositzky, Manolovici, Kuhn, Frenkl, etc. admitând politica de stânga a acestora, numai bani să iasă. Iată l pe dl Goga la Tribuna Camerei și pe la întâlniri politice, profesând naționalismul de paradă, strigând în gură mare „jos cu jidanii” și iată-l pe dl Goga în realitățile sociale ale neamului, braț la braț cu „jidani” și mai ales cu „jidani” Frank, Rositzky și Manolovici dela societ. auriferă „Mica”, împărțind între ei aurul Moșilor, aurul pentru exploatarea căruia moșii Crișeni, flămânzi și zdremțoși, își dau plămâni și astăzi ca pe vremea lui Rbitzey dela 1784 și Toldeley dela 1848.

E oare această naționalism, când o mână de oameni incasează milioane din aurul Moșilor, iar urmașii lui Horea, Cloșca, Crișan și Avram Iancu sunt expuși pierzaniei? Să răspundă drapelului d-lui Cuza!

Din această mică realitate se poate vedea câtă deosebire este între concepția naționalistă a d-lui Goga și concepția naționalistă a d-lui Iuliu Maniu, care a refuzat să primească

vre-un onor la societățile comerciale și economice, spre a nu se înfrupta din veniturile, de multeori dubioase ale acestora, care s'a despărțit de profesiunea de avocat pentru a nu exercita influența asupra magistraților. L-am auzit pe dl Iuliu Maniu, — proprietar de imense terenuri aurifere, — cerând trecerea bogățiilor subsolului în favorul națiunii, pe când dl Goga prezidează o societate, care și-a însușit terenurile aurifere din inima munților apuseni, cari de drept trebuiau să devină ale Statului. Cât naționalism cuprinde în măcurată a d-lui Iuliu Maniu, cere o viață întreagă s'a consacrat în slujba neamului, stăpânit de aceeași conducătoare poruncă a unchiului său: „țineți cu poporul ca să nu rățaciți”. În această poruncă se cuprinde cel mai înverșunat și mai constructiv naționalism și aceasta o știe destul de bine poetul pătimirii noastre. Dar ni-se oare că dl Goga ar vrea să se pocăiască, promițând că va demisiona din societățile economice, unde stă până acum alături de „jidani”. E frumos, foarte frumos să demisioneze, dar pentru a intra în împărăția naționalismului românesc adevărat, îl sfătuim prin cuvintele biblice: să meargă acolo în Munții Tebiei și să-și împartă averea câștigată din banii soc. „Mica”, săracilor Moși, fiindcă elfel, îi este mai greu poetului să intre în împărăția naționalismului, decât cămilei în urechile acului. D. m.

Brad, la 10 Februarie 1937.

Procesul în contra Societății „MICA” pentru anularea drepturilor lor Pentru moși au pledat d-nii Dr. Alex. Herlea și Dr. I. Leon f. deputat al part. naț.-țărănesc

Joi, în 4 l. c. s'a dezbătut în completul d-ilor Bucicov și Voitanovici, la S. I. a Tribunalului din Deva procesul porcit contra societății an. rom. „Mica” pentru anularea drepturilor minere.

Din partea reclamantului Romul Budai-Deleanu, au pledat d-nii advocați Dr. Alex. Herlea, și I. Leon, deputat, iar din partea rătăci soc. „Mica” a pledat dl Dr. Eugen Tătar, Decanul Baroului advocaților.

Înainte de intrare în fond, deși aceasta a fost a 4-a dezbateri, s'a continuat cu discuțiunea incidentelor

invocate de părțile soc. „Mica”, care a susținut 4 incidente și anume: lipsei de paupertate, a tardivității acțiunii modificatoare, a inadmisibilității modificării și a incompetenței.

După pledoariile advocaților, pronunțarea s'a amânat. pîntru Joi, 11 Febr. 1937.

În ziua de 11 l. c. apoi s'a pronunțat Tribunaul și a respins toate 4 incidentele invocate de soc. „Mica”, și a dat termen pentru continuarea dezbaterii în fond pe ziua de 22 Aprilie 1937.

Nici o tranzacție. Partidul național-țărănesc nu face nici o cărdășie cu alte partide

În ziarul „Patria” din Cluj se publică su acest titlu un articol lămuritor, cu privire la atitudinea Partidului Național-țărănesc în chestia colaborării cu alte partide. Iată ce spune între altele acest articol:

„Vraclii ezanului Satanei, cu toate svonurile ticăloase răspândite asupra unor fruntași ai partidului național-țărănesc, nu au reușit pentru îndepărtarea acestui partid dela rostul firesc ce-i revine în succesiunea guvernării, să provoace nici măcar aspectele unei presupuse încercări de defecțiune.

Dar chiar dacă s'ar încerca o acțiune de favrăjire în sânul partidului național-țărănesc, chiar dacă să presupunem prin absurd că șoaptele și momelile ar putea găsi urechi care să li se plece și sensibilități sau vanități care să fie gădilate de ele, — experiența Vald-Voevod și a defecțiunilor ce l-au urmat, — deduce că ea nu ar putea avea nici o însemnătate politică serioasă. Cadrele partidului național-țărănesc constituie un rezervoriu imens de valori inte-

lectuale și morale, care puse la muncă, ar face imediat nesimțită orice defecțiune s'ar încerca.

Încă odată însă: partidul național-țărănesc nu are marfă de vânzare și svonurile de tranzacțiuni și de înțelegeri laterale, nu sunt decât zadarnice și neserioase lansări de intrigi.

Întreg partidul este unit în jurul dlui Ion Mihalache și nu dorește și nici nu acceptă altă guvernare decât condusă de dsa. Nici un fel de aranjament, nici un fel de compromis, nici un fel de tranzacțiune împotriva binelui țării. Cine ar căuta alte aranjamente, fa sfara singurei formule pe care partidul național-țărănesc o poate accepta, vrea jugul și răpirea libertății — așa cum a precizat vorbind în numele Ardealului, dl Ghiță Pop.

Nici o abatere dela program, nici o abatere dela ținuta de demnitate — iată lozinca și atitudinea partidului național-țărănesc în pr-gul succesiunii.

Partidul liberal și învățătorii

Astăzi se află în fruntea minist. Ed. naționale așa zisul „părintele școlii românești”, continuatorul mareșului Haret, Dl Dr. Constantin Angelescu. Titlul de părinte al școlii românești și-l însușește cu plăcere. Faptele d-sale sunt multe și mari.

Școala noastră — spun auxiliarii d-sale, — s'ajuns pe adevăratul făguz. Învățătoria a fost plătit la timp și deci n'a suferit nici el și nici școala (noi știm cei cari primim acest salar). Aceste binefaceri și opere naționale nu scutesc pe dl Ministru de reproșuri.

Este vorba de situația personală a învățătorilor și în special de chestiunea examenelor de definitivat și înaintare. Greu că niciodată corpul didactic primar n'a fost compromis mai mult decât sub faimoasa guvernare a dlui Angelescu.

Polemica dusă prin ziare în ultimul timp pe socoteala învățătorilor și a nepregătirii lor a produs un gol în sufletul lor. Procedul examenului de definitivat e cam nu se mai poate lipsit de rațiune. Se anulează diplome și se creiază o nouă serie și speță de șomeuri. Pentru această diplomă au muncit învățătorii 78 ani și-au distrus viitorul multe mii de părinți, cheltuindu-și și ultima băcăniță de pâine cu copilul în școală până ce l-a făcut învățător. Și după 3-4 ani tot acel ministru și acei profe-

vin și spun învățătorului că nu mai e bun, în caz că nu ia examenul, nici a treia oară. În cazul acesta atât ministru și cei care-l acompaniază își pun calificativul.

Examenul de definitivat ținut în timpul Național-țărăniștilor a dat 90% promovări. Nu s'a cerut atâtea formalități. S'a ținut seama de situația materială a învățătorilor și părinților. Principiul cultivării maselor și principiul democratismului au fost înțelese în adevăratul sens al lor. Acum clocoimea își arată colții.

Fiindcă suntem în ajunul unui nou dezastru, mă adresez colegilor interesați la examenul de definitivat:

Pentru ca la 15 Martie a. c. să nu mai fim supuși unui nou dezastru și unei noi batjocuri, să ne grupăm în jurul președintelui Asociației, dlui D. V. Toai, și cu toții într'uo gias să cerem amânarea examenului pentru o dată ulterioară, pentru ca propunerile Asociației, publicate în ziarul „Curentul”, să fie votate de parlament, penitruca să ne bucurăm și noi de această modificare.

Prin aceasta vom scăpa de o batjocură, ne vom salva drepturile, vom apăra situația părinților noștri și a păurei țărănești, de care factorul politic de azi nu se interesează.

Vom mai reveni. R,

Luncolu, la 10 Februarie 1937.

Guvernul liberal pleacă în termen de 2 luni de zile

După ultimele știri, pe care le-am primit dela București, guvernul liberal este hotărât să plece imediat după votarea bugetului. În acest sens a făcut declarații gazetelor și dl Inuleț, vicepreședintele Consiliului de miniștri. Liberușii cei mici dela provincie însă susțin, că ei vor mai rămânea la putere până la toamnă.

Noi știm că în politica românească

multe minuni să petrec, nu putem crede însă, că voința poporului să fie desconsiderată în asemenea măsură, încât liberalii să fie ținuți până la toamnă.

De-accea se vede, că dl Tătarăscu simțindu-și sfârșitul, l-a pus pe dl Inuleț să facă asemenea declarațiuni, ca atunci când va pleca să nu plece cu rușne, ci să spună că el a voit să plece.

Unde se situiază part. naț.-țăr. la dreapta-stânga?

(Continuare din pag. 1-a).

mai îndrăznețe; avem, deci în această privință, oarecare tradiție.

Se vorbește acum de anumite „reîntregiri” ale Partidului Național-țărănesc, adică de revenirea în partid a vaidiștilor pocăliți, cari acum câțiva timp au voit să torpileze național-țărănișmul, crezând că mulțimea românească îi va urma pe ei. După ce au purtat prin țară un program hilariant, după-ce au fost demascați în toată imorală nepotrivire dintre vorbele și felul lor de viață, după-ce li-s'a întors spatele în majoritatea județelor țării, unde și-au recrutat ca „fruntași” pe toți exofilișii Partidului Național-țărănișt, crede oare cineva că acești oameni s'ar mai putea înapola în partidul, împotriva căruia au improștat toate însușile și toate trivialitățile? Dacă cineva totuși crede, atunci se aște, din timp că se înșală amarnic.

Îndată ce acești reacționari, pescultori în conștiințele firave ale tinerețului și ale paraponisișilor bătrâni, s'ar putea apropia numai de Partidul Național-țărănesc, din acest partid s'ar ridica un formidabil protest și strigăt: pe aici nu se mai trece! Cunososc sentimentul și hotărârea tinere-

tului național-țărănișt în această privință, precum și gândul oamenilor vrăstnicilor de bine, identificați deplin cu doctrina acestui partid. Partidul să nu mai primească nici-un naufragiat al politicii românești, pe nimeni din cei cari gândesc și își pusesc altfel decât sincer democratic. Unitatea de gândire, identificarea perfectă cu programul partidului însemnează unitate, vigoare și eficacitate în acțiune. Oricine nu simte și gândește în unison, dăunează luptei partidului; evident, vorbim aci de liniile mari ale doctrinei nu de detaliile aplicațiilor asupra cărora oamenii se pot pune ușor de acord.

Partidul Național-țărănesc nu trebuie să primească în rândurile lui pe nimeni dintre acei cari au fost sau sunt situați la dreapta lui. Partidul să fie deschis numai oamenilor cu simțire și gândire sincer democratică. Iar dacă în acest partid mai sunt — și noi știm că sunt, — reziduri reacționare să fie poștite să plece.

Acesta e răspunsul ce trebuie dat cu hotărâre tuturor svonurilor în legătură cu infiltrațiunile probabile în Partidul Național-țărănesc.

V. J.

Se schimbă legea impozitelor directe

Liberalii în ultimul moment urcă dările oamenilor

De mai multe săptămâni se vorbește de schimbarea legii impozitelor directe (dările după venitul dela pământ, case, comerț, industrie). Pe de altă parte s'a spus, că impozitele nu se vor urca. Ce se va alege până la urmă, nu se știe precis până acum. Fapt este, că la Ministerul de Finanțe se țin diferite conferințe și consfățiri.

După unele informații se pare că se plănuiește mărirea veniturilor statului din impozitele directe și dela

timbre. Banii așteia vor servi la sporurile ministerelor de comunicație, sănătate și armată.

Urcările la contribuțiile directe și indirecte (impozite indirecte sunt: diferitele taxe, timbre și supracote) vor fi de aproape două miliarde lei. Așa se spune în unele cercuri din București. E o sumă enormă, care trebuie să ne pună pe gânduri, în criza actuală. Trebuie să facem odată urcarea impozitelor.

Știri.

BAL MASCAT la Hunedoara aranjează Crucea Roșie în seara zilei de 20 Febr. 1937.

POCĂINȚA HOȚULUI. Sufletele bune trebuie să se bucure de pocăință, cu deosebire atunci când se întoarce un făcător de rele. Într'un oraș din Franța s'a furat din buzunarul unei doamne 3000 de franci (20 mii Lei). Păgubaș, care era o vestită scriitoare se pomeneste peste câteva zile cu o scrisoare în plicul căreia se aflau cele 3 hârtii albastre, cari fuseseră furate. Hoțul i-a trimis banii înapoi, părându-i rău de fapta sa. În cele câteva rânduri a mai spus: „Am furtat fiindcă sunt muritor de foame, dar aflând din gazete că am furat dela vestita scriitoare, ale cărei cărți cu mulțumire le-am citit în vremuri mai bune, iată trimit banii înapoi, să știu c'ei muri de foame”. Dumnezeu nu voiește moartea păcătoșului...

CUM SE PEDEPESC furtările din biserici. Înainte cu 4 ani biserica dintr'un sat săculesc a fost jefuită de mai multe vase și odore sfinte. Făptuitorul nu a putut fi descoperit atunci. Bănuelile cădeau însă asupra unui locuitor din comună care a doua zi după furt și-a pierdut și el urma. În toamna anului trecut pierdutul s'a ivit în sat, cu gândul că hojia dela biserică s'a uitat. Dar jandarmii au ținut minte și l-au încolțit când se aștepta mai puțin. Hojia s'a dovedit asupra lui și tribunalul din Sf. Gheorghe l-a judecat la șase ani de temniță grea.

SĂTENI CARI CER ȘCOALĂ. Mai aflăm și câte-o știre îmbucurătoare între atâtea rele câte se aud. Locuitorii unui sat mic și ferit de lume din județul Botoșani, pe nume Talpa, ținător de comuna Băndești, cari, datorită cine știe cărei împrejurări n'au avut școală până acum, s'au sculat cu tână și bătrân și s'au dus în delegație mare la prefectul județului, pe care l-au rugat să le lăsească și lor o casă de învățătură, ca să nu le mai crească copiii ca dobitoacele, ori să fie siliți a alerga pe la școlile din satele vecine. Sătenii din Talpa au declarat că sunt gata la orice jertfe, numai să-și poată avea și ei școlile lor, ca toată lumea. Au văzut că astăzi fără școală nu se poate trăi.

PRELUNGIREA TERMENULUI pentru depunerea declarațiilor de impunere. Ministerul de Finanțe a hotărât prelungirea, până la 28 Februarie 1937, a termenului de depunerea declarațiilor de impunere pe anul

curent, pentru comercianți, mici industriași, liberi profesioniști, proprietari de case și subînchirietori, precum și pentru cei cari fac pentru prima dată declarațiuni de impunere în acest an.

Contribuabilii cari sunt intrați la patenta fixă vor face declarații încasul dacă impunerea lor expiră la 31 Martie 1937.

O GLUMA SCUMPĂ. Un căruțaș din Timișoara și-a lăsat căruța cu 2 cai în stradă, intrând el într'o prăvălie. Un alt căruțaș, vine și în giu-mă îi atinge caii cu biciul. Speriați caii au luat-o la goană, s'au împiedecat și căzând și-au rupt picioarele. Gluma a costat 20 mii Lei. Suntem siguri că i-a cam trecut pofta păgubașului.

O MINUNE ADEVĂRATĂ. În Odoheiu, Strada Mihai Viteazu Nr. 20, locuiește împreună cu părinții, fata Rado Iudit, în etate de 15 ani. Această fată, în urma unui vis avut într'o Mercuri noaptea, acum două săptămâni, a rămas mată. Ea a scris pe o hârtie că a visat pe Sfânta Fecioara Maria, care i-a spus că-i în vocea pe cinci ani, și să nu umble zadarnic la medeci că nu-și va recăpăta graiul decât prin puterea lui Dumnezeu, când ea va fi de 20 de ani. Foarte mulți curioși se duc zilnic să se convingă de această minune.

Semne și iar semne, să ne aducem aminte de vesnicia și puterea lui Dumnezeu.

ANUNȚ. În biblioteca Partidului Național-Tărănesc au apărut până în prezent următoarele broșuri:

1. **ION MIHALACHE:** Adâncind brazda, 80 pagini, 10 lei.

2. **Prof. G. RĂDULESCU-MOTRU:** Ideologia Statului Român, 46 pagini, 5 lei.

3. **ION MIHALACHE:** Tărănism și naționalism, 46 pagini, 5 lei.

4. **P. P. SUCIU:** Tărănism și doctrinele de import, 34 pag. 5 lei.

5. **Prof. VIRGIL MADGEARU:** Doctrina Tărănistă, 62 pag. 8 lei.

6. **Programul P. N. T.** redactat în grai popular, 102 pag. 10 lei.

7. **Prof. G. ZANE:** Tărănismul și organizarea Statului Român, 44 pag. 5 lei.

8. **ILARIE DOBRIDOR:** Problema Tinerețului, 64 pag.

Afară de acestea au mai apărut, în Biblioteca tinerețului național-tărănesc din Jud. Ilfov, următoarele lucrări, care se află de vânzare în acelaș loc:

1. **Prof. VIRGIL MADGEARU:** În

demnuri pentru Tineret, 31 pagini, 5 lei.

2. **STANCIU STOIAN:** Tărănul în literatură română, 31 pag. 5 lei

Atragem atențiunea tuturor președinților de organizații județene, a șefilor de sectoare și a tuturor membrilor P. N. T. asupra acestor lucrări folositoare și-i sfătuim să le cumpere. În felul acesta, citindu-le, își vor putea îmbogăți cunoștințele și își vor putea oferi inimele și credința.

Aceste broșuri se găsesc de vânzare la Casa Partidului, în București

Str. Clemenceau No. 9 la dl N. Bălșanu.

Cererile se vor adresa în Str. Clemenceau 9, pe numele Casei Partidului Național-Tărănesc Broșurile acestea se vând numai pe bani gata sau se expediază contra ramburs.

Facem un călduros apel către Domni președinți de organizații județene să ne dea prețiosul Dlor concurs, cumpăând și răspândind în județul Dlor aceste broșuri din biblioteca P. N. T.

Motor de vânzare

de 10 H. P. sistem Feroagricola, renovat în 1936, piston nou, cilindru strungit, cap nou, rezervor de apă, pompă. — Bun pentru a conduce o batoză de treierat de 800—1000 mm.

Ușor de transportat cu 2 boi.
Preț f. redus. Informațiuni la:

MAXIM COZAC, Orăștie,
Strada Cogălniceanu Nr. 24.

Licențiat Tipograf

să fie sănătos și bine dezvoltat, posedând și 3-4 clase de liceu, se primește la tip. „Lumina”

Pentru condițiunile de primire a se adresa la dl Dr. Alex. Herlea, adv. în Orăștie.

Caut

Un molar bun și cinstit la o moară de apă, moara se află în Orăștie.

Informațiuni la **MOIȘĂ IOAN** Arăndașul morii, com. Căstău

Caut pentru a cumpăra,

un foiu și alte unelte pentru meseria de fierar.

Viorel Gavrilă
fierar.

Com. Poiana-Valea Iepii
jud. Hunedoara :-: :-:

Una casă de fer mică de vânzare.

„Cetiți Solia”

De arendat

Dau în arendă cu începerea de 1 Ianuarie 1937 moara țărănească cu 2 pietri, situată în comuna Orăștioara de jos.

Informațiuni la subsemnatul:

Dr. AURÉL BACIU
Com. Orăștioara de jos.

Abonați „Solia”

Local de închiriat

aflător în casa „Reuniunii Meseriașilor Români din Orăștie”, (Str. I. G. Duca) care constă din: Un local de prăvălie și o odaie „Separe”, asemenea

Informațiuni mai de aproape la Dnul **DUMITRU MARTIN** președintele Reuniunii.

Mobilă eftină, de vânzare.

Un dormitor din lemn de rozar american, un prăzitor din lemn de Palesandru, o garnitură club în stil românesc, un dormitor foarte ieftin, o căldare de aramă, cu cotlon. Mai multe tabouri și diferite obiecte culinare.

Informațiuni în Orăștie
Str. Mihai Viteazul 34.